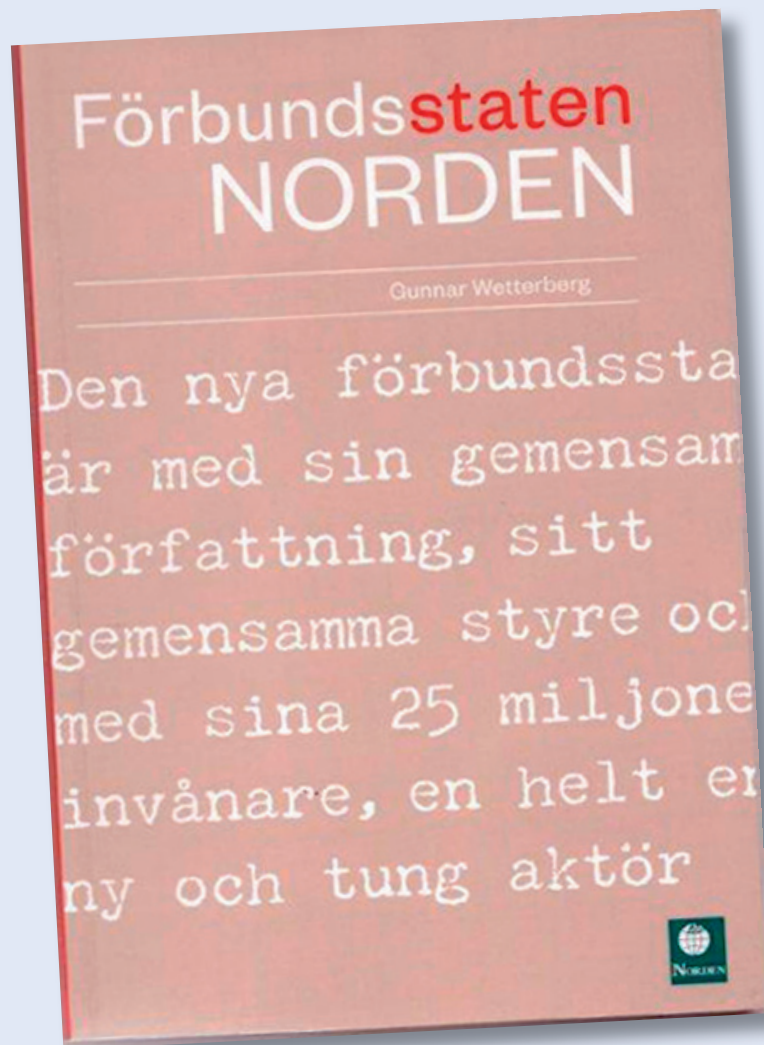

Studieplan

Förbundsstaten NORDEN

av Birgitta Hofgren

Studieförbundet
Vuxenskolan

PRODUCERAD 2011 | SAMARBETE MED

SVs värdegrund

SV hävdar alla människors lika värde och rättigheter.

Vår bildningssyn bygger på människans förmåga att själv forma sitt liv tillsammans med andra människor och med hänsyn till miljön.

SVs vision

SVs vision är en värld som präglas av hållbar utveckling. Genom att öka alla människors inflytande och delaktighet, stärker vi demokratin.

SV är mångfaldens studieförbund som ger varje människa möjligheter att växa.

SV är den mest pådrivande och engagerade lokala kraften för utveckling av föreningsliv, kultur och samhälle.

© 2011 Birgitta Hofgren och Studieförbundet Vuxenskolan

Studieplan till Föreningen Nordens årsbok 2011
Förbundsstaten NORDEN, författare Gunnar Wetterberg,
en utgåva med tillstånd från Nordiska ministerrådet och Nordiska rådet.

Grafisk form: Birgitta Fors, ConForza

Studieplanen finns i PDF-version som kan laddas ner och kopieras från SVs intranät eller Föreningen Nordens hemsida, www.norden.se. Kontakta närmaste SV-avdelning, se telefonkatalogen eller www.sv.se för att starta en studiecirkel.

Innehåll

Förord	4
Allmänt om studiecirkeln	5
Studiecirkeln som arbetsform	5
Så här kan vi arbeta med studiematerialet ___	6
Första träffen	7
Andra träffen	9
Tredje träffen	10
Fjärde träffen	12
Femte träffen	13
Sjätte träffen	14
Anteckningar	15

Förord

Studieförbundet Vuxenskolan, SV, samarbetar med många organisationer lokalt, regionalt och centralt.

På uppdrag av samarbetsorganisationen Föreningen Norden har SV centralt anlitat Birgitta Hofgren, Hofgrens ord&innehåll, för framtagande av en studieplan till Föreningen Nordens årsbok 2011, [Förbundsstaten Norden](#).

Studieplanen är ett redskap för att hjälpa deltagarna i studiecirkeln att diskutera utifrån bokens innehåll, men också att reflektera över egna erfarenheter och förhållningssätt.

I varje avsnitt finns frågeställningar som förslag till samtal och diskussion. Vill ni formulera egna frågor ska ni självklart göra det.

Deltagarnas bakgrund, erfarenhet, nyfikenhet och frågor är grunden i cirkelarbetet. Tänk på att studiecirkeln fungerar bäst om alla är aktiva och får komma till tals. Det är också viktigt att det finns tid för reflektion mellan träffarna.

Kontakta SV på din ort för hjälp med cirkelledare, att starta studiecirkeln, för information om hur en studiecirkel jobbar, för hjälp med studiebesök och för fackmannabesök.

Lycka till med arbetet kring studiematerialet [Förbundsstaten Norden](#).

STUDIEFÖRBUNDET VUXENSKOLAN

Kristina Båth Sågänger

Chef för verksamhetsutveckling vid SVs förbundskansli

Allmänt om studiecirkeln

En studiecirkel består av deltagare som bestämt sig för att ge sin tid till att fördjupa sina kunskaper och dela med sig av sina erfarenheter. Cirkelledaren/samtalsledaren ser till att arbetet kommer igång och har den administrativa uppgiften att föra in närvaron.

Studiecirkeln som arbetsform

Börja första träffen med att presentera er för varandra. Samtala gärna om varför ni valt att gå den här cirkeln och vad ni förväntar er av studierna. Fundera på vad ni har tid och lust att läsa och arbeta med mellan sammankomsterna, till exempel att leta fram fördjupningsmaterial och faktauppgifter.

Titta gärna igenom litteraturtipsen på sid 76–79. Tänk på att ni kan hitta mycket intressant tilläggsinformation på bibliotek och via Internet.

Ögna igenom boken och studieplanen och planera hur ni vill lägga upp cirkelarbetet. Ska studiecirkeln omfatta hela boken eller ska särskilda kapitel väljas ut?

Varje träff bör avslutas med en reflektion om träffens innehåll. Gå laget runt och låt varje deltagare berätta vad han/hon tyckt varit särskilt intressant/fått kunskap om/ändrat sitt förhållningssätt till. Viktigt är att också ta upp oklarheter och sådant som man vill återkomma till nästföljande gång.

Avsluta studiecirkeln med en enkel utvärdering, där alla får säga hur de har upplevt studiecirkeln eller att deltagarna skriver (anonymt om man så önskar) ned hur de har upplevt att arbetet inom cirkeln utvecklats.

Cirkelledaren/samtalsledaren lämnar deltagarnas bedömning till den lokala SV-avdelningen, som tar med bedömningen i det fortsatta arbetet med utveckling av studiecirkeln.

Så här kan vi arbeta med studiematerialet

Boken består av förord skrivet av *Halldór Ásgrímsson* och *Jan-Erik Enestam*, en sammanfattning, 15 kapitel plus ett avsnitt som beskriver ett förflutet med förhinder, från den tidiga medeltiden fram till världskrigen och dess följder.

På sidorna 77-79 finns tips på referenslitteratur. Det finns även mycket intressant tilläggsinformation att finna på Föreningen Nordens hemsida www.norden.se, Nordiska Rådet www.norden.org/sv/nordiska-raadet och på Nordiska Ministerrådet www.norden.org/sv/nordiska-ministerraadet.

Studieplanen

Studieplanen följer bokens upplägg, men föreslår endast sex träffar. Studieplanen är ett redskap för att hjälpa studiecirkeln/samtalsgruppen att diskutera boken, men också att reflektera över egna erfarenheter.

Varje avsnitt i studieplanen innehåller:

- Förberedelser inför cirkelträffen
- Deltagarnas eventuella egna diskussionsfrågor
- Exempel på diskussionsfrågor
- Reflektionsrunda
- Förslag på uppgifter till nästkommande träff

Studieplanen är ett exempel på hur man kan tränga in i materialet. Det är viktigt att när man läser kapitlen att deltagarna gör egna noteringar om vad man vill diskutera.

Diskussionsfrågorna i studieplanen är endast förslag till samtal och diskussion. Alla frågeställningar har inget givet svar utan ska leda till diskussion och eftertanke och ge möjlighet till reflektion. Erfarenheten säger att man ofta kommer långt ifrån själva frågan, vilket säkert oftast är bra.

Inledning

Inled den första träffen med att alla presenterar sig och berättar om sina förväntningar av denna studiecirkel.

- Diskutera målet med cirkeln.
- Vid första träffen finns utdrag av text från studiematerialet [Förbundsstaten Norden](#), med förslag på diskussionsfrågor.
- För träff två till sex föreslås diskussionsfrågor utifrån de angivna kapitlen för respektive träff.

• Första träffen •

Deltagarna presenterar sig för varandra och berättar om vilka förväntningar de har på denna studiecirkel.

ATT GÖRA

- Läs eller ögna igenom sidorna 12–18 och gör gärna egna noteringar om vad man vill diskutera under träffen. Om deltagarna redan fått tillgång till boken kan man tänka sig att alla har läst texten före första träffen.
- Kom överens om ni vill följa studieplanens upplägg eller önskar fler eller färre träffar och om deltagarna vill läsa igenom hela boken eller bara vissa kapitel.

KAPITEL – De nya förutsättningarna

Avsnittet bygger på

- Befrielsen från stormakterna
- Den ekonomiska omvälvningen
- Den europeiska dimensionen
- Förbundsstatens psykologi

KAPITEL – De ekonomiska utmaningarna

Avsnittet bygger på

- Krisen: de stora bestämmelser
- Näringspolitikens möjlighet

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

”Om förbundsstaten bildas kommer det att finnas starka incitament att lära sig varandras språk – i långt högre grad än idag, även finska och isländska.”

- Fundera över om det är möjligt att de nordiska länderna samsas om ett gemensamt språk? Ska ett av språken bli det gemensamma eller kommer det att skapas ett nytt språk med influenser från samtliga nordiska språken?

”För företagen spelar den nordiska gemenskapen stor roll – det är nära till varandras marknader, det är lätt att använda samma underleverantörer när avstånden inte är större och värderingarna är så lika att det blir lättare att smälta samman olika kulturer och driva personalpolitik hos grannen.”

- Diskutera för- och nackdelar med ovanstående tankar och idéer.

”För dem som står utanför EU har det nordiska arbetets dragningskraft snarast ökat, eftersom de nordiska organen och samråden erbjuder en möjlighet att göra sig hörd i EU-sammanhang via grannarna, så som alla de övriga länderna gjorde via Danmark efter 1973”.

- Fundera över om Förbundsstaten Norden skulle kunna vara ett alternativ till EU för att istället som idag göra sig hörd via nordiska grannar?

”Om länderna gick samman skulle det frigöra en viktig ekonomisk potential. Förbundsstaten skulle göra Norden till en alltmer gemensam hemmamarknad. Ländernas olika ekonomiska strukturer skulle göra förbundsstaten mer robust mot världsekonominns växlingar än de fem staterna var för sig”.

- Fundera över vilka svårigheter som skulle kunna finnas för en gemensam ekonomisk hemmamarknad.

- **REFLEKTIONSRUNDA**

FÖRSLAG TILL UPPGIFTER TILL NÄSTA TRÄFF

- Läs sidorna 20–27 och gör egna anteckningar om frågeställningar som kan tas upp under nästa träff.

• *Andra träffen* •

Börja med att summera vad ni gjorde under den första träffen och diskutera de frågor som eventuellt dykt upp.

KAPITEL – Lösningen

Avsnittet bygger på

- 25,3 miljoner, 1 560 miljarder dollar
- Framtiden
- Ändra utgångspunkterna!

KAPITEL – Den nordiska identiteten

Avsnittet bygger på

- Den avgörande förutsättningen
- Öppenhet och riskdelning
- Hävda smidigheten!

Nedan är förslag på diskussionsfrågor på ovanstående kapitlen, men ta först upp de frågeställningar som deltagarna vill aktualisera!

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

- Diskutera Världsbankens lista över ländernas BNP 2008 på sid 21 – fundera över om eller på vad sätt Nordens gemensamma BNP skulle få för konsekvenser i jämförelse med idag.
- Diskutera vilka nationella intressen som skulle kunna vara ett hinder för ett gemensamt Norden?
- Fundera på och diskutera vilka likheter och olikheter som finns inom kulturen, värderingar och sociala strukturer inom de fem länderna i Norden idag.
- Fundera över om den nutida globaliseringen (invandringen) är en tillgång för att bilda förbundsstaten Norden?

• REFLEKTIONSRUNDA

FÖRSLAG TILL UPPGIFTER TILL NÄSTA TRÄFF

Läs sidorna 30–39 och gör egna anteckningar om frågeställningar som kan tas upp under nästa träff.

• Tredje träffen •

Börja med att summera vad ni gjorde under den förra träffen och diskutera de frågor som eventuellt dykt upp som bör diskuteras innan gruppen går vidare i materialet.

KAPITEL – Förbundsstat

Avsnittet bygger på

- Historien
- Avgränsningen
- De nya spelreglerna
- Utformningen
- Innehållet
- Huvudstaden?

KAPITEL – Utrikes- och säkerhetspolitiken

Avsnittet bygger på

- Det globala maktspelet
- Den nordiska säkerhetspolitiken
- Norden i EU

Nedan är förslag på diskussionsfrågor från ovanstående kapitlen, men ta först upp frågeställningar som deltagarna vill aktualisera!

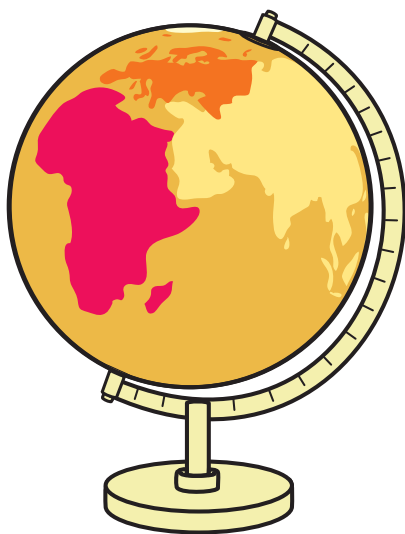
FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

- Fundera över varför ”de självstyrande områdena Färöarnas, Grönlands och Ålands ställning” kan vara en av de viktigaste uppgifterna att lösa i förhandlingen om en ny förbundsstat?
- Idag har vi tre kungahus inom Norden. Diskutera möjligheten med fortsatt monarki alternativt republik inom förbundsstaten.
- ”Förbundsstaten öppnar fler dörrar” när det gäller utrikes- och säkerhetspolitik, står det i boken. Diskutera vilka skickliga nordiska företrädare som haft stort inflytande inom utrikes- och säkerhetspolitiken?
- Fundera över och diskutera om det är storleken på företrädarens land i världspolitiska sammanhang som har betydelse för att få genomslag för sina tankar och idéer?
- Fundera över om det redan idag finns specifika områden som de nordiska länderna samarbetar kring och som eventuellt kan utvecklas genom en gemensam stat.

- **REFLEKTIONSRUNDA**

FÖRSLAG TILL UPPGIFTER TILL NÄSTA TRÄFF

Läs sidorna 40–46 och gör egna anteckningar om frågeställningar som kan tas upp under nästa träff.

• Fjärde träffen •

Börja med att summera vad ni gjorde under den förra träffen och diskutera de frågor som eventuellt dykt upp som bör diskuteras innan gruppen går vidare i materialet.

KAPITEL – Ekonomisk politik

Avsnittet tar upp

- Penningpolitiken
- Finanspolitiken

KAPITEL – Näringslivet

Nedan är förslag på diskussionsfrågor för ovanstående kapitlen, men ta först upp frågeställningar som deltagarna vill aktualisera!

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

- Idag har de nordiska länderna valt olika lösningar när det gäller penningpolitiken. Diskutera vad en gemensam valuta skulle kunna ge för effekter inom den gemensamma staten och i förhållande till den övriga världen?
- Diskutera vad som kan menas med att olikheterna mellan de nordiska ländernas näringsliv skulle kunna vara en styrka inom en förbundsstat?
- Fundera på och diskutera – om förbundsstaten med en gemensam politik skulle ingå i eurozonen – om detta skulle kunna innebära en större trygghet inför kommande finanskriser?
- I boken står det att ju mer integrerat Norden blir, desto större blir fördelarna för näringslivet. Ett exempel är den Nordiska Elkraftsgruppen. Diskutera om det finns fler områden inom näringslivet där man redan idag samarbetar inom Norden?
- Fundera på och diskutera vad ni skulle vilja marknadsföra för attraktiva resmål inom Norden?

• REFLEKTIONSRUNDA

FÖRSLAG TILL UPPGIFTER TILL NÄSTA TRÄFF

Läs sidorna 48–54 och gör egna anteckningar om frågeställningar som kan tas upp under nästa träff.

• Femte träffen •

Börja med att summera vad ni gjorde under den förra träffen och diskutera de frågor som eventuellt dykt upp som bör diskuteras innan gruppen går vidare i materialet.

KAPITEL – Arbetsmarknaden

- Forskning och högre utbildning
- Kultur
- Det sociala området

Nedan är förslag på diskussionsfrågor för ovanstående kapitel, men ta först upp frågeställningar som deltagarna vill aktualisera!

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

- Skulle en gemensam valuta inom Norden öka eller minska arbetspendlingen mellan de nordiska länderna?
- Genom förbundsstaten menar man i boken att arbetsmarknaden blir bredare och att konjunkturkänsligheten kommer att minska. Diskutera konjunktursvängningen under 1950- och 1960-talen i Sverige och dess konsekvenser!
- Diskutera hur samma konjunktursvängning skulle kunna lösas om Norden hade varit en förbundsstat?
- Skulle ett gemensamt nordiskt universitet bidra till att de nordiska ländernas skulle kunna hävda sig i den internationella konkurrenskraftiga forskningen?
- Diskutera hur man skulle kunna väcka människors intresse inom Norden för sina grannars litteratur, dramatik, konst och musik?
- Idag drivs de sociala tjänsterna i stor utsträckning av lokala självstyrelser. Diskutera rimligheten med fortsatt lokalt ansvar för de sociala tjänsterna inom en Förbundsstat?
- **REFLEKTIONSRUNDA**

FÖRSLAG TILL UPPGIFTER TILL NÄSTA TRÄFF

Läs sidorna 55–63 och gör egna anteckningar om frågeställningar som kan tas upp under nästa träff.

• Sjätte träffen •

Börja med att summera vad ni gjorde under den förra träffen och diskutera de frågor som eventuellt dykt upp som bör diskuteras innan gruppen går vidare i studiematerialet.

KAPITEL – Infrastruktur – Lagstiftning

KAPITEL – Sikta mot stjärnorna

Avsnittet tar upp

- Historien som hinder
- Förstudien
- Förhandlingen
- Beslutet?
- Framtiden

Nedan är förslag på diskussionsfrågor för ovanstående kapitlen, men ta först upp frågeställningar som deltagarna vill aktualisera!

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR

- Man menar att en förbundsstat måste planera för att minska behovet av fysiska transporter. Fundera på och diskutera alternativ för fysiska möten, kortare leveranstransporter, nyttjande och utbyggnad av järnvägen och så vidare.
- Under 1970-talet genomförde Sverige ensidiga reformer på familjerättens område, trots Nordiska rådets uppmaning om samordning. Ta reda på vilka reformer dessa är och diskutera om dessa går att implementera i en Förbundsstat.
- Idag har varje nordiskt land sin arbetsrätt och sina kollektivavtal. Är det möjligt att respektive land inom Norden skulle kunna behålla dessa i en förbundsstat?
- Fundera över och diskutera vad det skulle kunna innebära för individen inom Norden med ett gemensamt nordiskt medborgarskap?
- I boken står det, att idag finns det tillgångar som är dåligt utnyttjade eftersom de är splittrade på fem olika stater. Vilka tillgångar syftar man på? Diskutera om det finns andra lösningar att utveckla dessa tillgångar än att bilda en Förbundsstat.
- Förbundsstaten Norden är en utopi som ligger och väntar på handlingskraftig politik, över gränserna, både geografiskt och politiskt, enligt författaren till boken. Diskutera vad ni tror om denna vision och vad ni tycker om en framtida Förbundsstat Norden.

Avsluta denna cirkel med att alla får säga eller skriva ned på ett papper om hur de har upplevt studiecirkeln och vad de tycker att de fått med sig. Uppfylldes förväntningarna som deltagarna hade i början?

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Box 1109 • 111 81 Stockholm

Tel 08-587 686 00

info@sv.se • www.sv.se